

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/147/2018
Identifikačné číslo spisu:	7113204261
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7113204261.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Bytového podniku mesta Košice, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Južné nábrežie č. 13, IČO: 44 518 684, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kucharčíkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štefánikova č. 40, proti žalovanému D. U. O., bývajúcemu v A., L. Z. č. 5, zastúpenému advokátskou kanceláriou KRAL PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Kukučínova č. 7, IČO: 47 244 143, o zaplatenie 6 292,13 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 163/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2017 sp. zn. 6 Co 300/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2017 sp. zn. 6 Co 300/2015 a uznesenie Okresného súdu Košice I z 12. decembra 2017 č.k. 36 C 163/2013-163 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. januára 2015 č.k. 36 C 163/2013-92 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu 6 292,13 € s príslušenstvom ako náhradu škody spôsobenú žalobcovi konaním žalovaného v rozpore s ich zmluvou o výkone funkcie konateľa z 1. januára 2009. Touto zmluvou sa žalovaný ako konateľ žalobcu zaviazal nepostupovať vo svojej činnosti tak, aby získal na úkor spoločnosti pre seba alebo cudzie podnikanie prednosť, alebo inú neoprávnenú výhodu. Žalobca v konaní tvrdil, že žalovaný porušil túto povinnosť tým, že nevykonával svoju pôsobnosť konateľa v súlade so záujmami spoločnosti, získal pre tretiu osobu (svojho otca) neoprávnenú výhodu a tým, že uzatvoril 25. februára 2009 dodatok k zmluve o nájme nebytových priestorov č. XXXXXXXXXXXX/XX zo dňa 1. decembra 1998 a následne novú zmluvu o nájme nebytových priestorov č. XX/NZ/NP/XXXX zo dňa 1. júla 2009, v ktorých bolo okrem iného upravené započítanie (1.) nákladov vynaložených otcom žalovaného do zhodnotenia majetku Mesta Košice s (2.) nájomným. Pokiaľ žalobca zastával názor, že mu neplatením nájomného vznikla škoda, podľa presvedčenia súdu prvej inštancie neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie jedného zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu - vznik škody, lebo pohľadávka na nájomnom, ktorá mala predstavovať škodu, zanikla v zmysle § 580 Občianskeho zákonníka.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. januára 2017 sp. zn. 6 Co 300/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, predovšetkým so záverom, že v danom prípade nebol preukázaný vznik žalobcovej škody. Ak v konaní sp. zn. 9 Cb 17/2012 Okresného súdu Košice I bola prejudiciálne vyriešená otázka zániku pohľadávky žalobcu voči nájomcovi z titulu nájomného vzájomným započítaním pohľadávok žalobcu a nájomcu, nemôže sa žalobca v tomto konaní proti žalovanému domáhať iného posúdenia pohľadávky z titulu náhrady škody. Žalobca, ktorý bol účastníkom (iného) konania, v ktorom súd vydal právoplatné rozhodnutie, ktorým jeho žalobu voči nájomcovi zamietol (vzhľadom na zánik pohľadávky započítaním), je týmto rozhodnutím viazaný, a preto nemôže v tomto konaní úspešne uplatňovať proti žalovanému ten istý nárok, aj keď z iného titulu. Pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania) zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, je súd v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky, ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama, týmto vyriešením viazaný. Súd preto v danom konaní (sp. zn. 36 C 163/2012) nesmie vychádzať z iného záveru (že pohľadávka nezanikla). V súvislosti s týmto konštatovaním odvolací súd poukázal na judikaturu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie sp. zn. 1 Cdo 133/2009) a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. II.ÚS 349/09).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorým napadol rozsudok odvolacieho súdu s tým, že jeho dovolanie je prípustné podľa ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

3.1. K dovolaciemu dôvodu podľa v § 420 písm. f/ CSP žalobca uviedol, že odvolací súd tým, že „tvrdšie trval na skutočnosti, že v inom občianskoprávnom konaní bola vyriešená údajne prejudiciálna otázka týkajúca sa tohto konania (pritom išlo o konanie týkajúce sa úplne iných účastníkov), sa odmietol zaoberať konaním žalovaného ako konateľa žalobcu z hľadiska zachovania odbornej starostlivosti a vzniku žalobcovej škody. Takým postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nedostatočných zisteniach a nesprávnom právnych záverov.

3.2. Podľa názoru dovolateľa sa odvolací súd odklonil od právnych záverov (týkajúcich sa prejudiciality) najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 133/2009, na ktoré sám poukázal. Prehliadol, že tieto závery o viazanosti súdu skorším vyriešením určitej hmotnoprávnej otázky sa týkajú iba situácie, v ktorej ide o posúdenie hmotnoprávneho vzťahu tých istých subjektov (procesných strán). Sama skutočnosť, že došlo k zániku pohľadávky, ešte bez ďalšieho neznamena, že žalobcovi nevznikla konaním žalovaného škoda. V danom prípade strany sporu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 9 Cb 17/2012 (t.j. Bytový podnik mesta Košice, s. r. o. a X.) nie sú totožné so stranami sporu v prejednávanej veci (t.j. Bytový podnik mesta Košice, s. r. o. a D.). Uvedený odklon odvolacieho súdu od záverov dovolacieho súdu zakladá v danom prípade prípustnosť podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a podľa presvedčenia dovolateľa opodstatňuje záver, že dovolaním napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnych právnych záveroch (§ 432 ods. 1 CSP).

3.3. Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vyvodzoval žalobca z toho, že odvolací súd náležite nezohľadnil tú skutočnosť, že Okresný súd Košice I v konaní sp. zn. 9 Cb 17/2012 zostal iba pri skúmaní formálnej platnosti dohody o započítaní uzatvorenej medzi žalobcom a X., nezaoberal sa ale otázkou porušenia povinností konateľa zo strany D. uvedených v § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa názoru dovolateľa dosiaľ dovolacím súdom neriešenou je otázka, či by mal byť neplatný právny úkon, ktorým bola spôsobená škoda konateľom voči spoločnosti postupom podľa § 135a Obchodného zákonníka.

3.4. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu poprel existenciu dôvodov zakladajúcich prípustnosť žalobcovho dovolania. Žiadal dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací vychádzal z právnych záverov vyjadrených v rozhodnutí veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017, podstatou ktorých je, že dôvody prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 ods. 1 CSP nemožno kumulovať; skúmal preto prípustnosť dovolania žalobcu len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dospel pri tom k záveru, že dovolanie žalobcu v zmysle tohto ustanovenia nie je prípustné. Vzhľadom na to dovolanie žalobcu odmietol uznesením zo 14. septembra 2017 sp. zn. 3 Cdo 142/2017.

6. Na základe sťažnosti žalobcu Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze zo 16. mája 2018 sp. zn. IV. ÚS 49/2018 (ďalej len „nález“) konštatoval, že uznesením najvyššieho súdu zo 14. septembra 2017 sp. zn. 3 Cdo 142/2017 bolo porušené základné právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prístup žalobcu k súdu. Ústavný súd preto uvedené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V náleze poukázal na zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu č. k. PLZ. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018, z ktorého vyplýva, že ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP a § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a/ až f/ CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

7. Najvyšší súd je viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov).

8. Najvyšší súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal prípustnosť dovolania žalobcu nielen podľa § 420 CSP, ale aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Prípustnosť kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania vyplýva napokon tiež z uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018.

9. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

9.2. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.3. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných

predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

9.4. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

9.5. Pokiaľ žalobca namietol, že odvolací súd sa nevyporiadal so všetkými námietkami uvedenými v ním podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, z obsahu týchto námietok možno vyvodíť, že namieta najmä nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd preto poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

9.6. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

9.7. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; svoje právne úvahy a závery náležite odôvodnil. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

9.8. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka a zakladajúcim zmätočnosť nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých procesnou stranou navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uzneseniach sp. zn. II. ÚS 465/2017 a I. ÚS 150/2018, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

9.9. Vadu zmätočnosti nezakladá ani (prípadné) nesprávne právne posúdenie veci (porovnaj judikát R 24/2017).

9.10. Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

10. Dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

10.1. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nezakladá samo tvrdenie dovolať, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; určujúcim je až záver (zistenie) odvolacieho súdu, že k tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia žalobcu o prípustnosti jeho dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

10.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ musí uviesť, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia a ako mala byť správne riešená. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (3 Cdo 56/2018, 3 Cdo 146/2017, 3 Cdo 30/2018). V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolať špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017,

10.3. Sama polemika dovolať s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolať v dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolať súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie odvolacieho súdu mal dovolať na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolať prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (pozri aj Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

10.4. V danom prípade dovolať náležitým spôsobom vymedzil právnu otázku (či sa prejudicialita uplatňuje aj v prípade, že určitá otázka bola v skoršom konaní vyriešená vo vzťahu subjektov odlišných od subjektov neskoršieho konania), pri riešení ktorej sa odvolací súd - podľa názoru dovolať - odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a ním tvrdený odklon vysvetlil a doložil označením rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 133/2009. Najvyšší súd preto skúmal, či dovolanie žalobcu je v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

10.5. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 133/2009 uviedol, že „prejudiciálna (predbežná alebo aj predurčujúca) otázka je taká otázka, ktorá sama predmetom konania nie je, avšak na jej vyriešení je závislé rozhodnutie, ktoré má súd prijať. Prejudicialita takto vyjadruje aj skutočnosť, že v konaní o určitej veci sa vyskytuje relatívne samostatná otázka, ktorá bola predmetom právoplatne skončeného konania a má pre terajšie konanie určujúci význam“. Na inom mieste tohto rozhodnutia najvyšší sú konštatoval, že „subjektívne vymedzenie záväznosti rozhodnutia o prejudiciálnej otázke je také, že súd v novom konaní musí rešpektovať prejudiciálny účinok právoplatného rozhodnutia u tých istých účastníkov (totožnosť účastníkov nie je dotknutá rozdielnosťou ich procesného postavenia v oboch

konaniach). Na iné osoby než účastníkov konania, v ktorom bolo rozhodnuté o prejudiciálnej otázke, resp. ich právnych nástupcov, účinky právoplatného rozsudku sa môžu vzťahovať len v tých prípadoch, kedy tak stanoví zákon". V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd uviedol aj to, že „súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov". Napokon v tomto rozhodnutí najvyšší súd prijal záver, podľa ktorého „so zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia je akékoľvek „nové“ právne posudzovanie právoplatného súdneho rozhodnutia v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov vylúčené (nepripustné)".

10.6. V danom prípade zo spisu vyplýva, že strany sporu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 9 Cb 17/2012 nie sú totožné so stranami sporu v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 36 C 163/2013. I keď žalobcom je v oboch konaniach Bytový podnik mesta Košice, s.r.o., na žalovanej strane bol v prvom prípade X. (otec žalovaného) a v druhom prípade D.. Právne závery odvolacieho súdu (nezohľadňujúce odlišnosť subjektov týchto konaní), ku ktorým dospel pri riešení otázky prejudiciality, znamenajú odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prezentovanej v tomto prípade rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 133/2009. Dovolanie žalobcu je preto prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

10.7. Najvyšší súd sa v danom prípade stotožňuje s právnymi závermi vyjadrenými už skôr v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 133/2009. Pripomína, že aj v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 115/2016 dovolací súd uviedol, že „pre súd je záväzné posúdenie predbežnej otázky uskutočnené v inom konaní medzi totožnými účastníkmi, ak ide o otázku riešenú vo výroku rozhodnutia, t.j. otázku, ktorá bola predmetom konania, pričom riešenie ostatných otázok, s ktorými sa súd musel v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať, nie je pre súd v inej veci záväzné". Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí dodal, že „súd nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie uloženej povinnosti medzi tými istými účastníkmi, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté".

10.8. Z vyššie uvedeného vyplýva, že závery odvolacieho súdu o tom, že otázky riešené v konaní pred Okresným súdom Košice I sp. zn. 9 Cb 17/2012 sú v zmysle prejudiciality záväzné aj pre účastníkov konania Okresného súdu Košice I sp. zn. 36 C 163/2013, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

11. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11.1. Tiež v prípade dovolania, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP platí, že jeho prípustnosť nezakladá samo tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia žalobcu o prípustnosti jeho dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

11.2. Rovnako sa aj pre relevantnosť určitej právnej otázky v zmysle uvedeného ustanovenia vyžaduje, aby mala zreteľné charakteristické znaky. Z toho, čo už dovolací súd uviedol vyššie vo vzťahu k právnej otázke relevantnej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (t.j., že musí ísť o právnu otázku hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorá je v dovolaní vyznačená spôsobom jasným a dostatočne určitým) a čo sa primerane vzťahuje aj na právnu otázku relevantnú podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolací súd - pre účely tohto dovolacieho konania - osobitne zdôrazňuje, že musí ísť o otázku, na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie.

11.3. V danom prípade je z dovolania zrejmé, že žalobca kladie dôraz na okolnosti, s ktorými sa dovolací súd vypořiadaval už vyššie v súvislosti s prípustnosťou podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a tiež vyjadrením právnych záverov týkajúcich sa otázky prejudiciality. Žalobca to aj sám vyjadril v dovolaní konštatovaním, že dôvod prípustnosti jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je spätý s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (lebo je „je daný tým, že dovolací súd nesprávne aplikoval judikáтуру najvyššieho súdu"). Žalobca odvolaciemu súdu vytýka, že (v bode 48. svojho rozsudku) označil pre účely odvolacieho konania za irelevantné otázky týkajúce sa dôsledkov započítania pohľadávky v právnom vzťahu žalobcu a Petra Hrabovského. Z dovolaním napadnutého rozsudku je zrejmé, že dovolací za kľúčovú pre svoje rozhodnutie považoval viazanosť právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 9 Cb 17/2012 a že z tohto dôvodu neriešil otázku, či

zakladá (môže zakladať) škodu postup konateľ'a v rozpore s § 135a Obchodného zákonníka. Rozhodnutie odvolacieho súdu na riešení tejto otázky nie je založené.

11.4. Dovolanie žalobcu preto podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP prípustné nie je.

12. Z dôvodov uvedených v bodoch 11.5. až 11.8. dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je a/ prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň b/ dôvodné, lebo v ňom dovolateľ opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP.

13. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu, spolu s ním zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I z 12. decembra 2017č.k. 36 C 163/2013-163, ktorým bolo rozhodnuté o trovách odvolacieho a dovolacieho konania; vec vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

15. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.